



PEST, APRIL 2.

14. szám.

I. FÉLÉV. 1863.

Megjelenik minden esütörtökön. Szerkesztő lakása (kegyesrendűek épülete 35. sz.) Ügynöki hivatal: (Lipótutca 8. sz.)

Evang. Mária Magdolna, és Mária, Jakab anyja, és Szalome ke-  
neteket vittek. (Márk 16, 1—7.) 3. Nagy-péntek. 4. Nagy-szombat. 5.  
Vas. Húsvét vasárnap. 6. Húsvéthétfő. 7. Ármín. 8. Dénes. 9. Demeter.

Előfizetés: helyben fél évre 1 frt 31 kr  
egész évre 2 frt 62 kr; vidékre fél évre 1  
frt 66 kr, egész évre 3 frt 32 kr o. é

### Családképek vázlatban.

(Vége.)

VIII.

A családanya, mint hitves.

Az első, mit megkivánok tőled, az: hogy, a meddig csak lehet, tudj kitérni az utból; ezt a közmondás így fejezi ki: az okosabbik enged. Ha uton-utfélen két kocsi szemközt jön egymásnak, hogy tovább haladhasanak, egyiknek szükségképen ki kell térni. A felingerült férfiuval ne civakodjál, ezzel csak rosszabbá tennéd a dolgot, olajat öntesz a tüzre. „Ha a szikrába fujsz, fölgerjed mint a tűz, ha vizet öntesz rá, elalszik; a haragos férfiu versengéseket indít, a ki tűr, lecsendesíti a fölgerjedetteket is; tartóztasd magadat a versengéstől és megkevesited a bűnöket.“ Minden akadályt, melybe ő tüközhetnék és mely okot adhatna a haragra, mennyire tehetségedben áll, távolíts el az utból; szedd le a fát a tüzről, és az magától el fog aludni. A ki szitkot szitokkal viszonzoz, az fujtatóval szítja a tüzet. Ha eszéhez férni nem lehet, ne ingereld őt, ugy is haszontalan. „Beszédidnek mértéket csinálj és szádnak igazgató lakatot“: ugy tégy, mintha füled, nyelved sem volna, míg a dühöngő orkán lecsillapodik. Mindenben mutasd ki, hogy szereted férjedet, ez iránt érzéketlen nem maradhat, ha mindjárt talán átálja is kimutatni megilletődését. Békét, nyugalmat eszközölj számára; egészségére vigyázz; betegségében ápolj, vigasztald; használd föl minden befolyásodat, hogy őt a családi körnek megtartsd, mert veszve van a férfiu, ki otthon, saját házában, örömet, megelégedést nem talál; a kisérlet legelső fuvalma elsodorja őt. Elvadítani hazulról könnyű, de, ha egyszer megszökött, nehéz vissza édesgetni. Ha pedig annyira fásult volna férjed szive, és annyira elfordult volna tőled, hogy a legtisztább fölálkozó szeretet sem képes már benne szeretetet felindítani: mégis szeresd őt kötelességedhez hiven; és ha ő el is felejtkezik magáról, te ne felejtkezzél el sem róla, sem magadról. Ápolj a keresztény erényeket szived rejtekében,

mint kedves szülötteidet, és Isten lesz a te jegyessed, a nyugodt lelkismeret pedig vigasztaló barátod. Abigail engedékenysége és hallgatagsága által oda vitte a dolgot, hogy sorsa türethetvé vált; pedig sokkal mostohább lehetett volna, ha férjének bolondságait hasonlókkal torolta volna vissza. Minél durvább volt Nábál, annál szelidebb volt ő; minél önfejűbb az, annál engedékenyebb ez, így soha sem volt alkalmá belekötnie. Ámbár férje mellőzte őt, Abigail okos magaviselete által mégis asszonya volt a háznak; ő előtte, mint már volt alkalmunk tapasztalni, a eselédtség szive nyitva állt, bizalommal voltak iránta, ragaszkodtak hozzá; a szomszédok becsülték, a jók szerették, ezenfölül pedig Isten oltalmára is számithatott.

Nábál, mint láttuk, az italban nem tudott kellő mértéket tartani, és többször volt telt, mint üres fejjel. Hogy ez Abigailnak sok szomorú órát okozott, könnyű elgondolni; de az okos asszony ezt ugy tekintette férjében, mint egy rossz nyavalyát, melyet minden lehető módon igyekezett orvosolni, de alkalmas időben; mert, mikor a férfiu feje bortól gőzölög, az asszonyt pedig, a méreg miatt, az epe öntötte el, akkor mindkettő egyiránt részeg, egyik bortól, másik a haragtól. Hyeikor legjobb, ha mámorukat kialuszzák, így a férfiu józan észszel, az asszony pedig nyugodt szivvel láthat a dologhoz.

Abigail azon szelidség- és nyájassággal, mely sajátja volt, ily órákban nem mulasztotta el férje hibáit, ballépéseit élénk szinekkal szeme elé állítani, neki lelkére beszélni, őt azok szomorú következményeire figyelmeztetni; de ezt soha sem tette mások jelenlétében. Ő kötelességéhez hiven javítani akarta férje hibáit, és nem a világnak kitálatni. Legtöbb férfiunak megvan az a gyöngye oldala, hogy kisebb-nagyobb mértékben tart valamit maga fölül, azért, ha a házi körben, az áldott béke kedvéért, enged is feleségének, de mások jelenlétében nem örömet vesz leczkét az asszonytól. A férfiu hibái oly sebek, melyek a szabad levegőn könnyen elmérgesednek, azért baráti kezekkel, gyöngéden, és mennyire lehet, titokban kell azokat gyógyíthatni. Ha

szólsz neki ezek felől, ezt vigyázva, kimélve tedd, megfontolván szavaid mindegyikét, nehogy azok epébe mártott nyilak módjára sebezve keserítsenek; a szeretet és ne a harag beszéljen belőled, mert csak a szeretet hangján szólhatsz szívéhez, ezt is inkább kérve tedd, és ne követelőleg. Annál kevesebbé szólj róla mások előtt illetlenül, hisz ő a te fejed és benne magadat pirítod meg; mi szükség azt dobra ütni, mi egyedül kettőtöket érdekel? ez jele volna annak, hogy kihalt szívedből a szeretet, mert erről írva van, miszerint nem lármázza ki, hanem befödi a bűnök sokaságát. Ha tehát vannak, és hogyan volnának, fogyatkozásai, rajtad a sor azokat kipótolni és a csorbát, mennyire lehet, kiköszörülmi. Ne állj mindig sarkában, ez kislelkűséget és bizalmatlanságot árul el, azért sértő. Szebben kifejezte ezt másvalaki, mikor azt mondá: „A férj ne lássa nevében szabadságának öldöklő angyalát, mert ez szétrombolja szívében a szeretet oltárát.“ Sok asszony ma oka, ha néha, mikor a türelem már eléri a netovábbját, rárezzenenek, mert föltevén fejére az Orbán süvegét, parancsol és játszsza az urat a háznál, mintha annak született volna, míg végre az uraságnak véget nem vetnek. — Szép intéseket adott e részben a családayáknak sz. Monika asszony is. Ezen istenfélő nőnek férje egy Patriczius nevű pogány és hibákkal teljes ember volt, de mivel ő szülői házában megtanult engedelmeskedni, így nem volt neki nehéz az sem, hogy magát férjének alávesse. Mint igazi kath. asszony, religioját nem csak szóval vallotta, hanem a ker. erkölcsöket is példásan gyakorolta és férjével is lassankint megkedveltette. Ámbár amaz természeténél fogva heves, kitörő, durva ember volt, még sem esett köztök egyenlenség soha. Sokszor panaszkodtak előtte más asszonyok, hogy mennyit kell kiállaniok férjeik gorombasága miatt, melynek kék foltjait gyakran fájdalmasan viselék testökön, és csodálkoztak, hogyan élhet ő folytonos békében oly vadtermészetű emberrel, minőnek férjét lenni ismerik? „Higyjétek el, barátném, szokta ő ezeknek felelni, annak legtöbbször magatok vagytok okai, mert makaesságtok és duzzogástok által harag- és veszekedésre ingerlitek férjeiteket. Ha az én emberem dühöng, én hallgatok, úgy teszek, mintha nem is halanám, és imában és Isten oltalmában keresek menedéket, őt is szinte Istennek ajánlván. Ily módon haragját megtöröm és kieszközlöm, hogy állandó békében éldegélünk; én megbecsülöm őt, és ő sem marad adós velem; sőt, mint észre is vehetitek, pogány létére, nem csak vallásom gyakorlatában nem háborgat, hanem inkább épül azon, és már közeledni is kezd a kereszténységhez (meg is tért). Tegyetek ti is így; nincs az a maga rendén, ha az asszony, ki férjének hatalma alatt áll, mindenben felülkerekedni akar, és azt követeli, hogy az egész világ az ő feje után induljon. Ilyen asszonyról azután igazán el lehet mondani, hogy nem a férjü, hanem saját nyelve, makaessága veri meg őt.“

Ezek oly orvoszerek, melyek lassan ugyan, de biztosan és gyökerestül gyógyítanak s kiirtják a bajt; ezeket használta Abigail is, és az irás több mint harmadfél ezer év óta mintául állítja föl őt egy igazi családanyának. Isten áldása sem maradt el, mert a derék özvegy oly férfinak lett neje, ki fényes koronát illesz-

tett fejére, mi eddigi veszteségét eléggé kipótolta. A bu, melylyel eddig szívet táplálta, örömmé, a házikereszt, melyet eddig hordozott, kormánypálczává változott, rabságát, melyben eddig sinlődött, királyi trón váltotta föl.

E földi jutalom, mely nem mindenkinek jut osztályrészül, példázza az örökké való jutalmat, melyre mindenki számot tarthat, kivált pedig azok, kik éltek zsinórmértékeül Urunk ezen szavait választák: „A ki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és kövessen engem.“ Ezen az uton legkönnyebb utólni az Üdvözítőt, kinek szintén szenedni kellett, és úgy ment az ő dicsőségébe.

Varga Mihály.

### A megváltás titka.

A megváltás szent és örök pecsét,  
Árasztva fényt a nemzetekre szét.  
Mint millió napból eredt  
Erő, hatalom s tüvsugár,  
Mint isteni önzetlenség,  
Áldást az emberekre tár.

A megváltás, mint áldott szellem él  
Kalauzul a népek éltinél.  
Hol bűn-boru derűt fedez;  
Hol a hitszabadság szunyad;  
Hol ur a zsarnok ámitás: —  
Igazságnak tör ott utat.

A megváltás fön az egek felett  
Dusgazdagon az Istentől ered;  
Művészet s minden szép és jó  
Ő benne új erőre kél;  
Megíjult benne a világ!  
Lőn ott tavasz, hol vala tél.

A megváltás beteljesült remény!  
Malasztkútfő a lélek küzdterén.  
E földi élet éjjelén  
Sugára ránk ragyog, dereng;  
S hogy megnyerhessük a jövőt,  
Kegygyel halmozza a jelent.

A megváltásban él diadalunk!  
Ez biztosít, hogy mi meg nem halunk...  
Dieséretet s magasztalást  
Zeng róla a megtért világ,  
Lőn általa örök-dicsőn  
Szent a kereszt! s kinyílt virág!

A jámbor pór is fölfoghatja ezt,  
Ha hogy szíven élő hit gerjedez:  
Az önző, a szenteskedő,  
S a hitbérencz nem fejt meg;  
Miként nem a közönyös kores  
S a tüzre méltó hithideg.

A költészet szellemvirágzata  
Neki csupán hymnust áldozhata.

S nem a bölcsekedés az ut,  
A mely hozzája élvezet;  
A szent titokhoz égi kulcs:  
A hit, remény és — szeretet!  
A végtelen szeretet műve ez:  
Az érti meg: ki arra érdemes!

Balla Mátyás.

## A veronai testvérek, vagy a gyilkosság átka.

Schmid Kristóf után.

XI.

(Vége.)

Ő sir, és hallja a Láthatatlannak szavát: nem akarom én a bűnös halálát; legyen fájdalmára ír! — Dal zengjen a világ nagy alkotójának, a bűnös kegyelmes megváltójának, ha ez még könnyűvel bír!

Gróf Contarini Arsenio elfogatása egész Veronában rendkívül föltűnő volt. Ilyesmi még soha sem történt s mindenki azt hívé, miszerint fontos okok parancsolhaták e tett végrehajtását.

És csakugyan úgy is volt; mert a fáradhatlan lelkész nem nyugodott, míg a gyilkos — méltán így lehetett nevezni — a törvénytörésnek át nem szolgáltatta. Azonban úgy látszott, mintha Isten boszuló keze már előbb lesujtotta volna haragjának mennykövét a bűnös fejére; mert Arsenio bizonyos idő óta egészen megváltozott. Sötétben, mint halál árnya lézengett és önalakjától is visszariadni látszott.

Elfogatása, a mennyire lehetett, kimérettel történt, és midőn a poroszlók körülvevők, fölismerte a boszuló igazság kezét, mely elérte őt, hogy borzasztó tetteért még e földön bünhődjék.

Ellenállás nélkül, mintha mindezt várta volna, fűtétek kezeire a csörgő lánczokat és némán követé őket a tömlöczbe. De a mint a börtön sötétségében egymághára maradt és csak lánczainak csörömpölését hallá, összeborzadt, és a komor falakon mintegy lángbetűkkel látá e szavakat: „Kain, Kain, hol van Abel öcséd! Öcséd ártatlan vére a földről kiált föl hozzám!”

Az Isten egyszerre hatalmasan fölzaklatá lelkismeretét és tompa álmából fölrázá. Ő, kinek szemeiben már oly rég nem voltak könnyek, ki akkor, midőn szerencsétlen öcsését a sirba tevék, but s fájdalmat csak színlelt, most hosszú, hosszú idő után keserves könnyeket hullatott.

A vállalatások megkezdettek, és noha Arsenio többet eltárgadhatott volna, mit csak a Mindenható tudott, a mindentudó Isten ezt nem akará. Noha a gyilkosságot senki sem látta, de azon naptól kezdve, — és ez általában ismeretes volt, — melyen Adolar bátyját meglátogatni indult, az ifju eltűnt.

A fogoly tehát vallomásaiban különböző kitérésüket tehetett volna, de hol van a nap alatt olyan bűnös, ki, midőn mértéke megtellett, a hazugság és önféjűség árutain lelne szabadulást és igazságot? — Így járt Arsenio is.

A szavainak hitelesítésére előhivott tanu, egykori szolgálója, az élő Istenre esküdt, mikép gróf Adolar akkor, midőn Arseniot meglátogatá, a várat többé el

nem hagyá. És midőn ezek után magát a fogolyt is elővezették, midőn megnyilt a boltozat, melyben az iszonyu tett elkövetetett, midőn a gyilkoló mélység is megnyilt: mintha villám sujtotta volna, alakja összerokadt és tompa hangon nyögé: „Vezessetek el innen!”

Büszkesége, önféjűsége, egész bensője meg vala semmüstlve; mint midőn valamely kérlelhetlen kéz a mező gyomát kitépi, megsemmisíti: úgy Isten keze, az Ur boszuló angyala föltámasztá gonosz gondolatát, szunnyadó lelkismeretét, mely gyötörve környezé kínos álmaiban a szerencsétlent. Nemsokára a törvénytörési tárgyalások befejeztettek és nem kelle soká kételkedni a fölött, minő ítélet érendi a gyilkost. Azon időben a törvények sokkal szigorubbak voltak mint most, és vért csak vérrel lehetett engesztelni. Ily ítélet érte Arseniot is.

A szerencsétlent, beesett arcczal és bágyadt szemekkel, megtörve sötét börtönében leljük. Szemeit az ég felé emelé, mintha Isten örök kegyelme vigasztaló angyalként környezné a szegényt.

Ekkor megnyilt az ajtó és a tiszteletre méltó lelkész lépett be hozzá.

„A földdel kibékült, gróf, cselekedjék hasonlót az éggel is“, mondá megható hangon, „és a keze által ontott vér ne essék az örök ítélet latjába! Órái megszámlálvák és nemsokára azoknál leend, kik a halálban megelőzték önt. Halála szomoru és iszonyu, de a sziv, mely a bűnből és tévedéseiből töredelmesen tér meg Istenéhez, áldva s kiengesztelve lel kegyelmet a Mindenhatónál; imádkozzék tehát az irgalmas Istenhez, hogy ezen végső utjára erővel és malasztjával megáldja.“

Arsenio töredelmesen hajtá le fejét és földult kebelével sohajtá: „Hiszem, hogy Istenem megbocsátott, vajha halottaim is megbocsássanak!”

„A Legmagasabb trónjánál fognak önért megjelenni“, vizonzá a lelkész, „és könyörgéseik Isten örök jósága és véghetetlen irgalmassága előtt nem fognak nyom nélkül elhangzani!“

Kis vártatva ismét folytatá: „Vannak talán még más hajjai, melyek ezen földi léthez kapcsolják? Mondja el, és én legszorosb kötelességemmé teszem, azokat teljesíteni.“

„Csak egy kívánságom van még“, felelé bizalmas hangon Arsenio, „adjanak vagyonomból szolgálomnak annyit, a mennyiből élethossziglan élhessen; a többit pedig osszák el a szegények közt és lelkem üdvéért sz. miséket szolgáltatassanak.“

„Ezen kérelme megerősít azon tapasztalatomban, mikép szive a hit üdvözítő ereje által Istenhez tért meg“, vizonzá a lelkész, „a mi pedig szolgálóját illeti“, — folytatá — „tudja meg, hogy az, buzgó kérelme folytán, zárdába lépett, miután arról értesült, hogy az egykoron általa bántalmazott bátyja meghalt. A földi élettől megvált és csak az égnek él még!“

Igy vigasztalá a jámbor lelkész a megtértet és csepegtette Isten igéjének balzsamát még kimulása előtt sebhedett lelkébe.

Az óra közelgett és Verona lakosai borzadva szemlélték az intőleg fölmagasodó vérpádot!

Kimulása előtt még nehányszor meglátogatá a lelkész a fogolyt, és minél közelebb jött a végzeteljes

óra, annál átszellemültebb tekintettel nézett ég felé, mintha az engesztelés és vigasztalás angyala szállna le onnét a szegényre.

XII.

Állott, és ime elbukott! már emléke is elfoszlott; és a néma romok körül mint felhő a sohaj fölmerül: Istenem, mily óriási — e bukás!

Istennel és biráival kibékülve nyugodtan lépdelt Arsenio a vesztőhely felé. A nézők ezrei környezék őt és ezen ezrek szeméből könnyű könnyire esordult mind azért, ki most fog kimulni, mind azért, ki már kimult! — Adolar vére ki vala engesztelve. A gyilkos feje lábaihoz gurult!

Ezen esemény nemsokára feledésnek indult és alig néhány hó mulva már csak kevesen emlékeztek reá. — Idővel az egykori birtokosok kastélyai is összeomlottak, és mi hajdan a Contariniké volt, az most egy a dombon lakó szegény vinczellér tulajdona.

Csak a fekete torony állott még soká intő emlékül a sziklaucsuson, hirdetőn, mennyire sülyedhet ember a bűn és szenvedély örvényébe s miként kíséri Isten átka ily gonoszokat egész bűnpályájokon.

A tisztelendő lelkész is nemsokára visszatért övéhez, és e nemes férfiú emléke mint áldó csillag, még soká fönmaradt Verona lakóinak emlékezetében.

Az ezen történetet hirdető egyszerű emlékek is elporlottak a mindent elnyelő idő viharáiban és letűntek, mint bágyadt csillagok. Azonban a monda megmenté e történetet az enyészettől és az emlékköveknél is tartósban terheli mindenkoron a szenvedélyek és gyilkosság átka az embertelen szíveket!

Felsmann József.

Nagy-pénteki elméikedés

a názarethi Jézus életéről s haláláról.

Ma van azon gyászemlékü nap, melyen egykor a názarethi Jézus halálra íteltetett, és Golgotha hegyén keresztre feszítetett. Az anyaszentegyház, a mi édes anyánk, mint jegyesét vesztett menyasszony gyászol! Az Isten hajlékából minden pompa eltűnt, a harang s orgona hangjai elnémulának, az oltárok minden díszől megfosztvák, és csak bus énekek hangzanak a szentelt falak között. Édes anyánk siratja kedves jegyesét; sirassuk mi is vele a mi drága Megváltónkat, mert sokat, igen sokat szenvedett, ártatlanul szenvedett, s pedig mi éretünk szenvedett ő! Úgy sem adhatunk neki elegendő hálát éretünk tett végtelen fáradozásaiért és szenvedéseiért, legalább áldozunk neki néhány drága könyvet! Sirassuk őt, mint siratták Jeruzsalem leányai, sirassuk mint ártatlant, mint jötevőnket, mesterünket, sirassuk s emeljük föl panaszainkat a mennyei atya elé szent fia gyilkosai ellen, kik ártatlan vért kiontották.

De ki fogja őket vádolni? Talán Mária, Jézus anyja? Ő a bűnösök pártfogója, ő nem vádolni, hanem oltalmazni szokott. Talán maga a keresztre feszített Jézus lesz a vádló? Ő sem, mert ő gyilkosainak megbocsátott, és könyörgött érettök a mennyei atyánál. Vagy talán az apostolok? azok félelmökben elszéledtek és elhagyták haldokló mesterüket. Ki fogja tehát vádolni az Isten fia gyilkosait? Engedjétek meg, kedves olvasóim! hogy én mint vádló lépjek föl és a názarethi Jézus gyilkosait az Isten ítélő-széke elé idézzem, és ott leborulván a mennyei fölség előtt, úgy adjam elő a dolgot, a mint történt: Leghatalmasabb menny s föld Ura, ki a jóknak jutalma-

zója s a gonoszoknak büntetője vagy, ime szentséges széked előtt panaszlok be egy gonosz tettet, melynél gonoszabb nem létezett még a nap alatt.

A világ teremtése után körülbelül 4000-dik évben megszelte Jeruzsalem városa a Te egyszülött szent fiadat, ki ártatlan és bünnélküli volt, sőt ki ezerféle jótéteményeivel halmozta el az embereket, ki a betegeknek orvosa, a szegényeknek vigasztalója, a tudatlanoknak oktatója, mindeniknek mindene volt; kiről még ellenségei is azt mondották, hogy igazmondó s nem bírták őt semmi gonoszlól vádolni; ezen ártatlan sz. fiadat megszelte virágzó életének 33-dik évében, husvét előtti esztőtökön, éjjeli órákban, kerti magányban, forró imádság közepett mint egy gonosz latrot elfogni, megkötnözi, kegyetlenül kinezni, gyalázni, hamisan halálra ítélni, sok km után a városból Golgotha hegyére hurezolni, és ott a gyalázatos keresztfára két lator közé fölfeszíteni s még a haldoklónak utolsó perceit is megkeseríteni!

Ha a gonosz gyilkosok e kegyetlen tényleket tagadni mernek, az eget s földet, sőt még a holtakat is tanubizonyásául hívom. Mert Jézus Krisztus halálakor a nap az ég boltozatán elsötétedett, nem bírván e hallatlan gonoszságra nézni, a föld megrendült s még a kősziklák is látszóttak szánalommal lenni iránta, mert elrepedeztek; századoktól fogva a föld gyomrában nyugvó holtak testei fölébredvén megjelentek, a szent városban mintegy szemtanúi akarván lenni e borzasztó kegyetlenségnek.

Nem is mentegethetik magokat az Isten fiának ellenségei; mert alaposan bebizonyítom, hogy az ő elfogatására csupán gyűlölet s irigység, elítéltetésére csupán hamisság s törvénytelenység, a halálítélet végrehajtására csupán kegyetlenség ösztönözte s vezérelte őket.

1) Azt mondom, hogy elfogatása csupán gyűlöletből s irigységből történt. Mert kinek tett rosszat? Nemde még ellenségei szemébe is mondotta: Ki vádolhat engem a gonoszló? Nemde már Micheas próféta szavaival panaszkodott: Oh én népem, mit tettem én neked, vagy miben szomorítalak meg, felelj nekem?! Mondjátok meg, ti fejedelmek, valljon miben sértett meg benneteket? Nemde azt tanítá: hogy meg kell adni a eszárának, a mi a eszáré? Mondjátok meg, ti papok, miben sértett benneteket? nemde a megtisztított poklosoknak megparancsolta, hogy mutassák meg magokat a papoknak? Mondjátok meg, ti farizeusok, miben vétkezett ellenetek? nemde azt parancsolá, hogy hallgatni kell rátok, mint Mózes törvényei oktatóira, bár gonosz életeteket nem kell utánozni? És mondjátok meg ti is, publikanusok, miben sértett meg benneteket? nemde veletek barátságosan társalgott, annyira, hogy e miatt megítéltetett. És, ti szegények, miben sértett titeket? nemde tanított, vigasztalt, gyógyított, jól tartott benneteket?

Tehát nincs, ki ellene vétkeket mondani tudna; ellenben vannak számtalanok, kik tanúságot tehetnek, hogy sok jót tett velök. Hol vagytok ti vakok, sánták, nyavalyások, kiket esodálatosan meggyógyított? Oh fájdalom, ezek közül is sokan elfeledvén a jótéteményt, a nép közé vegyülve halálra kívánják őt íteltetni! Ime itt van egy, kinek nem rég száraz kezét meggyógyítá, és most, a gonosz, ugyanavval Krisztus haját ránezigáljá; itt van egy másik, kinek megvakult szeme világát visszaadá, és ime ő, a hálátlan, most szent szemét beköti, hogy csufot üzhessen belőle! Ott egy harmadik, kinek sánta lábait meggyógyítá, és ő, a háladatlan, Krisztus lábait a keresztre szegezi! Valóban nagy fájdalommal mondhatja Krisztus: „Viszonzotak nekem a jókért rosszakat, és szeretetért gyűlöletet” (103. zsolt.).

Ki kételkedhetik tehát, hogy csupán gyűlöletből fogták el őt?

2) Meg fogom mutatni, hogy a názarethi Jézus elítéltése csupa hamisság és törvénytelenység szerint történt. Lépjünk be a Gethsemani kertbe. Ime ott az ártatlan Jézus tédre borulván forrón imádkozik, és véreseppék hullanak arczáról. Észrevevén, hogy egy csoport dühös nép közeleg hozzá, eléje megyen és bátor hangon kérdezi: „Kit kerestek? Oh lépjétek vissza, itt gonoszt nem találtok, az nem lehet gonosztevő, a ki imádkozik, mert a gonoszok nem szeretnek tédre borulni, nem szeretnek imádkozni; az nem lehet gonosz, ki még árulója

esökjät elfogadja és barátjának nevezi, kit az angyal bátorít és vigasztal; a gonoszoknak nem küld a mennyei atya angyalokat vigasztalóul; az nem lehet gonosztevő, ki bátran kérdezi: „Kit keresetek?” és bátran felel: „Én vagyok!” Lépjetek vissza! de ők ily szavakra nem hallgatnak, nem gonoszra, hanem egy ártatlanra akadnak, és a nélkül, hogy megvizsgálták volna, valljon bűnös-e vagy ártatlan, ráteszik durva kezöket, ütik, verik, kötik őt! Még a vad népeknél is azon törvény van, hogy a vádlottat előbb a bíró elé kell vezetni, és csak úgy, ha általa elítéltetik, büntetésre vonni; és ők Jézusnak meghallgatlanul a kegyetlen büntetést végrehajtani merészlik!

De reményleni lehet, hogy a főpapok mint bírák s mint a nép tanítói és az igazság oktatói, kegyesen és törvény szerint fognak bánni vele. Oh nagyon esalatkozunk: épen a főpapok valának legnagyobb ellenői; égbekiáltó igazságtalanságot követtek el. Kaiás kérdezi őt az ő tanairól és tanítványairól, és midőn szeliden és igazság szerint felele neki, egyik a durva szolgák közül nagy erővel arezul esapta őt. „Oh borzadatok, egek, és rázkodjál meg, föld!” fölkiált arany száju sz. János. Ha kérdezik, miért nem akarják hallani a feleletet, és ha nem akarják hallani, miért kérdezik?! Tehát az ártatlan Jézusnak még anynyi joga sincs, mint a legnagyobb gonosznak, hogy magát a bíró előtt védelmezhesse, hanem hallgatni kénytelen? de ismét midőn hallgat, makaesnak tartatik. — Micsoda bírói eljárás az, a hol se beszélni se hallgatni nem szabad? Nemde egykor Jónást a tudatlan hajósok csak akkor vetették le a tengerbe, midőn kihallgatva tettét megvallotta: és ezen írástudók, néptanítók, főpapok mégis Jézust kihallgatás nélkül elítélik!

Szintén oly igazságtalanul ment a dolog Pilatus előtt, kinek részrehajlatlanul kellett volna az igazságot osztani a romai császár nevében. Mert ezen bíró elismerte ugyan, hogy Jézus ártatlan, mégis átadá őt kezökbe, őt, ki szent s ártatlan vala, a dühös ellenségek s durva hóhérok kezébe! Szép bírák előtt állott az ártatlan Jézus! Annas és Kaiás főpapok, kik pénzzel vásárolának hamis tanukat az ártatlan ellen, Pilatus, ki elismeri, hogy semmi okot nem talál benne, és mégis halálra ítéli őt. Herodes, azon gonosz Herodes ivadéka, ki a bethlehemi kisdedeket meggyilkoltatta, ki keresztelő szent Jánost egy buja asszony szavára lenyakasztatta, ezen gonosz ivadék most az ártatlan Jézust megveti, kigunyolja! Nem lehet tagadni tehát, hogy a bírák, az eljárás és az egész törvényszéki bánásmód igazságtalan vala!

3) Leborulván ismét a mindentudó Isten ítélő-széke előtt még azt sem mulasztatom el bebizonyítani, hogy a naz. Jézus elleni halálos ítélet végrehajtásánál sokkal kegyetlenebbek valának a hóhérok, mint azt a törvény megengedi.

Máskor a szerencsétlen halálra ítélt rabok iránt még a hóhérok is szoktak némi szánakozással lenni, és a halálfelelmet enyhíteni, halál előtt vigasztalják, bátorítják őket, a pallósokat élesítik, hogy mi sebesebben a halálesapást végrehajtván, sokáig ne tusakodjanak. Krisztus Jézus iránt még a hóhérok is kegyetlenebbek valának! A romai törvény szoros büntetés alatt meghagyta, hogy a halálra ítélt emberre 40 ütésnél többet verni nem szabad: ezen törvény ellenére a naz. Jézus szent testére nem 40, de 40 szer 40, sőt több ezer csapás kegyetlenül veretett reá, majd ostorokkal, majd szijakkal, láncokkal, botokkal szaggatták a szent testet, annyira, hogy már nem a húst, mint inkább a esontot szaggatták s már nem a testre, de sebeket sebekre raktak.

Mily hallatlan kegyetlenség volt az is, hogy naz. Jézus gyilkosai az ítélet ellenére tulajdon gonoszságból tövisből font koronát nyomtak az ő sz. fejére, melynek töviséi az agyvelőig behatván kimondhatatlan fájdalmat okoztak neki; kegyetlenség vala, hogy a vad szolgák és katonák tulajdon akarójuk szerint gunyolták és esufolták őt; kegyetlenség vala, hogy erőltlen vállait a nehéz kereszttel terhelték, úgy, hogy ezen teher alatt le roskadni kénytelen vala; kegyetlenség vala, kiméltlenül ruháját leszaggatni róla és a behegedő sebeket megújítani; kegyetlenség vala, őt édes anyjától elszakítani és az ő rokonait tőle eltávolítani; kegyetlenség vala őt a halál kínai közt szomjuhozni hagyni, holott a törvény megengedte, sőt megparancsolta még a haldokló latroknak is enyhítő és erősítő italt nyújtani;

kegyetlenség vala, őt mint valami gonosztevők főnökét két latort közt fölfeszíteni és még halála perceit is keseríteni. Valljon képes lenne-e az ördögök minden serege nagyobb gonoszságot és kegyetlenséget kifejtteni?!

És még ha naz. Jézusnak valami megedzett teste és erős természete lett volna, mint a vadon nevelt embereké szokott lenni, talán nem oly érzékenyül hatottak volna reá a csapások; de Jézus teste finom, szűz, gyöngéd s érzékeny vala és azért kimondhatlan nagy fájdalmat kellett éreznie!

De nem bírom tovább leírni a kegyetlenségeket! Látod, mennyei igaz bíró, hogy a Te sz. fiad elfogatásában, elítélésében és meggyilkoltatásában a legnagyobb törvénytelenység, leggonoszabb kegyetlenség történt. En az igazságért, méltó büntetésért fohászokodok Hozzád, igaz bíró! vannak angyalaid, vannak villámaid, sujtsd a vétkeket! Igaz ugyan, hogy Jeruzsalem városát, a gonoszok fészékét földulattad, a gonosz nemzedéket elszelesztetted az egész világra!

Midőn így a gonoszok büntetéseért kiáltok, ime e szavak hangzanak le hozzám az égből: Megsebesítettett a mi gonoszságaink miatt, és megkínóztatott a mi bűneinkért (Izaiás 53.). Jaj nekem, magamra is, ti reátok is büntetést kérem a mennyei bírótól! Mert, fájdalom, mi voltunk okai a naz. Jézus kínjainak és halálának! a mi vétkeink ostromozták, kötözték, kínózták, keresztire feszítették őt! A te fukarságod, oh fősvény, elárulá őt; a te hiúságod, oh kevély, tövis koronával koronázá őt; a te bujaságod ostromozá őt, a te büszkeséged latrok közt feszíté fel őt, a te torkosságod eczettel epével itatá őt! (Corn. a Lapide).

K. oh! ne nehezteljünk tehát többé a zsidókra, hanem minden gyűlöletünket és bosszunkat tulajdon vétkeink ellen fordítsuk, azokat gyűlöljük s utáljuk, mert ezek valának Krisztus urunk halálának okai.

En pedig megborzadva vakmerőségemért lesütött szemekkel távozom el Isten ítélő-szekétől, mert nem illik nekem vádlónak lennem, midőn magam is a vétkesek közé számítottam. Nem merek tehát senkit vádolni, hanem inkább leborulva Megváltóm keresztje előtt, bűnbánólag bocsánatot kérek azon számtalan vétkeinkért, melyek miatt kellett drága Megváltónknak annyit szenvedni. Szívem mélyéből halát adok neki, hogy bennünket, méltatlan bűnösöket, irántunk való tiszta szeretetből megváltott; és mély alázattal kérem őt, hogy utáltassa meg velünk bűneinket, melyek által a megváltás drága kincsait meg-hiusitanók.

Most pedig haladatosságom jeléül meglátogatom az én drága Megváltóm sz. sírját, és leborulva előtte megsíratom őt, mint a jó gyermek síratja édes szülője halálát! Oh bár érdeneim könyeim mint a záporosó, hogy meglágyitanák kemény szívemet és elfojtanának benne minden rossz indulatot és gondolatot, és lángba borítanák azt, hogy egyedül Jézusomat mindig és mindenek fölött szeressem!

Nyugodjál már, édes Jézusom, kemény koporsódban, mert sokat fáradoztál, sokat szenvedtél! majd kényelmesebb nyughelyet készítek én neked szívemben; kürtök belőle minden gyomot: irigységet, bosszuvágyat, haragot, kevélységet és fölékesítem szép virágokkal: az alázatosság, szeretet, buzgóság, béketűrő virágaival! jöj el hozzám és nyugodjál szívemben.

Korének József.

## Katholikus hitélet.

**Esztergom,** mart. 28-kán. Az ügy, melyet e becses lapok képviselnek s mely mellett e hithideg korban harezolnak, megkívánja, az olvasó közönségre nézve pedig, mely ugyan ezen lapokból — hiszszük — mohó vágygyal szedi föl hetenkint egyszer a jótékony lelki tápot, meggyőződésünk szerint érdeklél birand a katolikus hitéletnek hazánkban azon újabb mozzanata, melyről tudósítani akarjuk t. szerkesztő urat.

A katolikus irányu lapoknak tüzetes földadatához tartozik, elkövetni mindent, mi a jobbakk vallásos meggyőződésének erősítésére, hitöknek élesztésére, szeretetöknek ápolására szolgálhat; a mi a nagy kath. világközönség összetartó kapesának szilárdítására jótékony befolyást gyakorolhat. Már pedig mi

lehet ez irányban alkalmasabb, mint kölesönös tudomásunkra hozni oly tényeket, melyek valamint egy részről az élő és tevékeny hitnek erős kinyomatát hordják magokon, más részről elvitázhatlan bizonyítékai élő hitünkben sarjadjó testvéries szeretetünknek, mely szeretet nem ugyan a világ, hanem igenis a szeretet mesterének, a szerető Jézusnak szellemében akar és parkodik felebarátjának valódi, mert örökös hasznára lenni. „Ebből ismerik meg mindenek, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymás iránt szeretettel fogtok viselkedni“ (Sz. János 13, 35).

Ha már tagadhatlan igazság, hogy a léleknek becsesebb, mint a testé, úgy igaz az is, miszerint a léleknek hasznára és üdvére lenni akarni sokkal becsesebb törekvés, mint a test jóléte- és kényelméről gondoskodni. E szerint tehát a lelkieléglet elhagyottat fölkarolni nagyobb érdem, mint enyhíteni a testi nélkülözés fájdalmait. Ha pedig magunk köré tekintünk, fájdalommal kell észrevennünk, miként sokkal több közöttünk a lelki mint a testi szegény. Ezeket fölkarolni, ezeknek lelki szükségleteit kielégíteni, ezeknek megtörni az élet kenyerét valamint első és legfőbb szükség, úgy kétségteletül nagyobb érdem is, mint ápolni a testet s ellátni azt oly kincsekkel, melyeket a moly és rozsdá megemésztenek. De tehát esukugyan vannak-e közöttünk s vannak-e tán számosan is, kiknek lelke szomjuhozza és éhezi az igazságot? kik mostohább viszonyok között nélkülözni kénytelenek azon szellemi kincseket, melyeknek birtoka látja el csupán az embert az „emberi méltóság“ valódi jellegével? Oh igen is vannak s nem csak számosan, sőt mondhatnók, s e r e g e s e n vannak, kik az irgalom lelki cselekedetei után ohajtoznak s kiknek az élet kenyerét megtörni a korszellem, e hitközönyös korszellem parancsolja. Nézzünk csak végig az emberiség különféle osztályain, s ha nem is említjük meg a nép alsó rétegeit, melyeknek lelki szükségleteiről gondoskodnak tetteleg azok, kiknek hivatásuk az Ur nyájának legeltetése, szükségkép megakad szemünk azokon, kik a tudományok elemeit megizelve, azonnal átlépnek az élet oly terére, mely a polgári erények nagyobb fokozatát, általánosabb gyakorlatát megkívánja; mely a művelt világgal érintkezésbe hozza őket, valamint egy részről annak minden esábjával megrohánja őket, egy más részről finomabb modort, udvariash bánásmódot, szigorú becsületességet, kitartó munkásságot követel tőlök; de kik éppen azért, mert a vallásos és erkölcsös képzés legelső lépésőjén megállottak, sőt arról is gyakran visszaléptek, mindezen igényeknek csak nehezen vagy éppen nem felelnek meg. És vajjon kik ezek? A kezdő iparosok, a nemzetnek leendő tevékeny, s ha úgy, leghasznosabb napszámásai. Mindez nem vád akar lenni, csak fölemelése egy egész, becsülésre méltó osztály gyakran nem önokozta hibáit és hiányait takaró fátyolnak; mert ha vád akarna lenni, úgy bizonyára nem magát az iparos osztályt sújtaná, hanem talán nagy részben visszaesné az azokra, kik e fátyolt csak most lebbentik föl. Azonban bármint legyen is a dolog, tény az, miszerint a bajon segíteni; azokat, kik a vallásos és erkölcsös képzettség ki nem elégítő fokán állanak, előbbre vinni; a hit- és erényvirág elveinek beléjük vetett magvait fejleszteni s mélyen meggyökereztetni valamint elodázhatlan követelménye, úgy legáldásosabb műve is a ker. felebaráti szeretetnek. Hála Istennek, hogy megértük azon szerencsés kort, melyben általános örömmérzet rezgi át országoszerre mindazon jobbak kebelét, kik lelki élvevel látják, miként gondoskodik a ker. szeretet ápoló édes anyja s kiemeríthetlen kuttéje, az egyház, az iparos osztály szellemi szükségleteinek fedezéséről az által, hogy szerteszt életbe lépteti a kath. legényegyleteket, melyeknek feladata megadni az iparos legényeknek szellemi tekintetben azt, minek hiányában vannak, nagyobb mérvben fejleszteni azt, a mivel vallás-erkölcsös tekintetben bírnak.

Czél nál vagyunk! Ott t. i. hogy legbensőbb lelki örömmel tudassuk e lapok olvasóival, miszerint Esztergom városában is létesült, sőt ünnepélyesen már meg is nyitott a kath. legényegylet. Főmegyénkben ez az ötödik ilyen egylet, melylyennel már Pest, Ó-Buda, Pozsony és Nagyszombat bírnak. Az esztergomi egylet f. hó 25-kén nyitotta meg egyszerű, de annál szívelemből ünnepélylyel maga ő eminentiája, főmagasságu bibornok-herczeg primásunk. Az ünnepélyt megelőző napon a

pesti egylet elnöke tizenkét iparos legényvel, a pesti egyleti zászlóval együtt megérkezett városunkba, hogy résztint tanui, résztint szívélyes tényezői legyenek az ünnepélynek. Reggel korán a legények, számra mintegy 120-an épületes buzgósággal meggyöntak, 8 órakor pedig fiui édes örömmel fogadták a kir. városi plebániatemplomban ő eminentiáját, ki az iskolás gyermekek éneke mellett, a Szentlélek segítségül hívása után esendes misét mondott. „Ite missa est“ után a pesti elnök ur rövid, de szívhezszólo egyházi beszéd által hangolá az áldozandókat buzgóságra, kik — a pesti elnökkel együtt — ő eminentiája kezeiből vevék az Ur szent testét. — Szent mise után a tanuló ifjuság elülmenetele mellett, zászló alatt vonultak a legények körmenetileg az egyleti helyiségbe, hová hg primás ő eminentiája is szokott atyai kegyességében követni méltóztatott őket. Ő eminentiáját a lépcső alján a takarékpénztári küldöttség fogadá lelkesült éljenekkel s talpraesett szép üdvözléttel; a helyiségbe lépő főpapot, pedig a képezdészek zenekara üdvözlé négyes karénnel. Ő eminentiája a díszesen fölkesített előadási teremben méltóztatott helyet foglalni, hol a pesti elnök ur fiui kérelmére ő eminentiája főpásztori hatalmánál fogva az egyletet megnyitottnak lenni hirdeté, lélekemelő szavakat intézve az iparos mesterek- és legényekhez. Erre az esztergomi elnök üdvözlé ő eminentiáját, meleg szavakkal esetelve a főpásztornak az egylet körüli már eddig is megmérhetlen kegyes jótéteményeit s lelkesült örömmel mondvá áldást azon szerencsés napra, melyen ő eminentiája püspöki fölszenteltetésének 35-dik évfordulóját ünnepele, főpásztori kegyeibe ajánlá az egyletet. Az elnököt egy esztergomi egyleti tag váltá föl lelkes szónoklatával, mely után általános meglepetésünkre, a pesti egylet küldöttségének egyik tagja mondá el az esztergomiaknak szóló üdvözlétét. Az ünnepélyt a pápai himnus zárá be, melynek eléneklése alatt ő eminentiája a helyiséget méltóztatott kegyesen szemügyre venni, szerencséseltette ugyanekkor a takarékpénztári és kasinói helyiségeket is magas látogatásával. Ő eminentiája azzal tetézé az érdeklettek örömet, hogy többi vendégei közé az egyleti elnököket s az egyletben működendő tanítókat is asztalához méltatni kegyeskedett. A lakoma alatt a pesti legények meglepő szabotossággal négyes férfi karban énekeltek magyar és német dalokat. A délutánt az egylet körében töltöttük, hol, miután az elnök fölolvásá az egri egyletnek még febr. 9-ikén kelt, s a bécsi egyletnek az nap érkezett testvéries üdvözlétét, s átadá az esztergomi papnővelde magyar egyházirodalmi iskolájának 5 kötet könyvben álló becses ajándokát, szívélyes bucsut vón a pesti elnöktől, ki nek önzetlen testvéries közreműködése lényegesen könnyíté az esztergomi egylet létesülését. Így végződött örömnappunk, mely után, midőn ujjolag fiui mély hálát szavaznánk egyletünk nagy-lelkü alapítójának és főpártfogójának, a főmagasságu bibornok-herczeg-primásnak, azon ohajjal zárjuk be tudósításunkat, vajha az esztergomi legényegylet is odafejlődjék s azzá legyen, a mivé az egyház legszentebb szándéka szerint az iparos osztálynak közvetlenül s közvetve az egyház és haza valódi javára lennie kell. Isten velünk! Egy jelenvolt.

**Hidaskürt** (Pozsony vm.), mart. 17-kén. Örvedetes ünnepélynek valánk szemtanui e f. hó 16-kán. Ugyanis a főszozedságunkban fekvő Vizkeleti helységben, mely főkegyházunk, egy ágostai hitvallású s tót ajku zselléraszony, névleg R e b n i k ár Anna, kinek kath. vallásu férje nem rég meghalozott, maga után hagyva három az ő vallását követő árva gyermeket, anyai tejjével szitt tévelygéséről lemondván, Isten s az említett ker. kath. község színe előtt tevél az oltárnál a kath. hitvallást illető lelkésze kezeibe. A véghetetlen bölcseségü és kegyességü Isten az, a ki valamint egész nemzeteket, úgy egyes embereket imádatandó titkos végzése szerint különféle, de mindig esodálatos utakon vezet az egy igaz üdvözítő hit ismeretére s annak birtokába. Avagy nem nyujt-e nekünk az egyháztörténet szavainkat igazoló fényes bizonytságot? Abban olvassuk, hogy a negyedik században egy fogoly keresztény nő meggyógyítá forró imája által a georgiai király beteg gyermekét s hitvesét, s a hálának érzetével elvelt fejedelem az Istennek szolgáit hívja országába s családjával s nemzetével együtt az egy igaz hitre tér. Lelki szemünk előtt áll a frankok királya Chlodvig, ki nőül vevén egy burgundi herczegnőt, a kath. Chlotildot, ennek

ugyan őt a kath. hitnek igazságáról meggyőzni törekvő szavaira eleve mit sem ad, de mégis megengedi a kemény természetű király, hogy két gyermeke megkereszteltessék, míg 496-ban az alemannok által megtámadtatván, midőn a győzelemhez igen kevés sőt semmi reménye nem volna, szorongattatásai közepett neje Istenét hívja segítségül azon fogadalommal, hogy nem várt győzelmének esetére meg fog keresztelkedni. Chlodvig kérése meghallgattaték s ő a nem reményelt de mégis dicsőségesen vivott fényes győzelem után, fogadalmának teljesítésére a keresztiséget sz. Remigius püspöktől fölveszi, sőt nem sok idő múlva nemzetét is megtérítvén, országának határain kívül is, u. m. Németonban a ker. hitet fölvirágoztatja s az abban uralgó ariusi eretnokséget kiirtja. Az éjszokról dél felé huzódó barbár népek szintugy fölveszik a k. hitet. A 6-ik század vége felé Etelbert, az angol-szász fejedelmek egyike ker. nőt vevén, részint feleségének részint pedig az ez által Britanniába meghitt hitküldérek által keresztényre lesz s nejevel együtt azon hitben dicséri Jézust. Sz. Pál a kereszténység kérlelhetlen ellensége, az isteni Gondviselés útján megtér, hogy Jézus hitének rendületlen bajnoka s a nemzetek nagy apostola volna. Sz. Ágostont anyjának szent Monikának érte hullatott könyvei sz. Ambrus milanoi püspöknek közbenjárására vezérlék az egy igaz hit elfogadására, hogy az Ur választott edénye legyen, ezen a nyugoti egyház sz. atyái- és doktorainak tündöklő csillaga. De minek számlálják elő még több ily esetet? Hisz jól tudjuk, hogy az igaz hit minden érdemet megelőző kegyelem s ingyen-ajándok levén, a nagy irgalmu Isten bámulatos utakon kalauzolja a halandó embert annak megismerésére s nyilvános vallására. Az egyiket ugyanis jó vagy bal sorsa hozza katolikusok közé lakni s maga is az lesz, a másikat barátai, ezt hites társa, anazt ismerősei térítik meg; majd az olvasás, majd a katolikusokali társalgás az, mely meggyújtja a tévelygő szívében a kath. vallás örök életre világító szövétnékét. Sokban a vallás tanai ingatag volta fölötti elmélkedés, majd betegség s egyéb viszonytagságok, másokban ismét a kath. egyház bámulandó szervezete, isteni-tiszteletének magasztos pompája vagy munkás szeretetének szemléltése ébreszt föl a megtérés vágyát. Mindezeket ugyanazon Szentlélek műveli, malasztját mindenre árasztván tetzésére szerint. Eme malaszt részese lón megtért atyánkfia is. Örült boldogságot ohajtó lelkünk, midőn őt ker. kath. községünket (melynek tagja lón.) képviselő, meggyőződése tisztaságáról tanuskodó tanu kíséretében az Ur oltárához lépni szemléltük. Jobbjában égő gyertyaszál ragyog: azon bennünket üdvözítő hit képe az, melynek a megtérben jóságos cselekedetekkel szükség párosulnia, erényes étellel fölékítve lennie. Annak jeléül, hogy sz. hitünket kétség nélkül s egész terjedelmében elfogadjá, hogy továbbá szent hitünk nyilván vallandja s ahhoz rendületlen leend ragaszkodása, megvetve a megtéréséből eredhet minden földi hátrányt, kárt vagy veszélyt, tünnepélyesen teszi le a hitvallást. Végére megtért rokonunk, mint már az igaz egyház valóságos tagja, minden eddig elkövetett bűnciből kitisztulva, a sz. áldozáshoz járul, hogy teljes mértékben megizelje, mily végtelenül jó az Ur, ki őt a tévelygés örvényéből kimentve szentséges teste- s vérével kívánja táplálni ezental az örök életre s hogy a mennyei manna méltó vételéből hitének szilárdítására, reménye gyarapodására s szeretetének folytonos élesztésére kegyelmet mérítsen. Adja a jó Isten, hogy még számosan azon jó pásztor aklába siessenek.

**Türje, mart. 18.** A több év óta tervezett, de a mostoha körülmények miatt elhalasztott iskolánk ügye, hála az égnek, városunk érdemes b. lelkes polgárai által erélyesen fölkaroltatott, s a régi roskadozó szük iskolaépület helyébe új kőszálya tágas tanodai szoba, ugyszintén az iskolamester számára esinos eszerépsindelyes ház építettett két illendő tanítói lakszobával. Eleintén itt is, midőn tervezték az új mesterlak és iskolaház építését, sok volt a panasz és nagy az akadály a szükséges költségek hiánya miatt, de miután a ft. premontrai prépostság, mint kegyuraság, elégséges helyiséget s az épülethez szükséges anyagok nagy részét megadni kegyeskedett, a többszöri buzdítás, különösen megyei főispáni helytartó N o v á k Ferencz ur ő mlgtának erélyes föllépése, és a győri tankerületi főigazgató s kir. tanácsos K á d a s Rudolf ur ő nsgának, kit hivatalos körutja alkalmával tisztelhetni szerencsések valánk, a

helybeli elüljáróságához intézett lelkes szavai meghozták az ohajtott sikert, tanodánk épülete Isten segélyével elkészült. E magas állásu tisztelt egyéneknek az oktatás és nevelés érdekében tanusított buzgó és sikeres fáradozásaiért az egész község, a szülők s jóreményű gyermekeik nevében forró hálaköszönetet mondok. Hálával tartozunk egyszersmind a nemeslelkű s jótékonyágáról ismeretes Simon Vincze prépost ő nagyságának is, ki az iskola építésére megkívántató anyagokon kívül, az iskola javára 7 hold földet, gyümölcsfakertnek egy holdat, a szegényebb sorsu iskolanövendékek fölsegélésére pedig két hold földet örök időkre adományozni méltóztatott. Valóban örömeire szolgálhat minden hazafinak, látván a nevelés szent ügyében kifejtett tevékeny erélyt, s őszinte buzgalmat; de tekintvén a nevelés nagy fontosságát s hasznát, köteles s mindenki teljes ügyekezettel annak eszközéséhez járulni; mert nevelés által az ember tehetségei kifejtetnek és rendeltetésének elnyerésére alkalmassá tétetik. Ragadjunk meg azért minden alkalmat az oktatás és nevelés szent ügye körül, mert csak a jó nevelés gátolhatja meg a mindinkább terjedő erkölcsi romlottságot, melynek ez önző kor különben is sok tápanyagot nyújt. Ez alkalommal van szerencsém egy más dicsérendő tettet is közölhetni, mely a kath. hitélet előhaladását bizonyítja. Külső-türjei lakos H a n d l e r Ferencz Isten szive szerinti jámbor földműves, megtakarított filléreit Isten dicsőségére kívánván fordítani, a mult évben templomunk számára igen driszes 14 olajfestményű statio képet készítettett. Épületes s valódi lelki élvezet hithideg napjainkban látni s tapasztalni: mily nagy számmal tódul a nép vallásos buzgalomtól ösztönözöttetve, ezen nagyobbti pénteken d. u. 3 órákor az említett statio-képek előtt tartandó ajtatosságra! Ugyszintén lélekemelő szemlélni a tanuló-növendékeket is, kik iskolai előadásuk végeztével szorgalmas s erényes tanítójok L e n e z Mihály vezérlete mellett énekszóval tartanak a sz. keresztuti képek előtt ajtatos körmenetet. És ez így van rendén; mert a fiatal szivekbe idején kell már a vallás sz. ügye iránti kegyeletes buzgalmat s ajtatosságot csepegtetni s vállvetve oda működni, hogy az Isten országa terjesztessék, s a hon gyöngye csemetái jámbor, vallásos és hasznos polgarokká neveltsenek. \*)

**K.**  
**Monor, mart. 11.** Örült atyai szívünk, mert azt gyermekeink nagyobb része jó feleletekkel megörvendeztette. Ugyanis e napon tartatott iskolás gyermekeinknek félévi próbatétele. Az tünnepélyt emelte ft. H e g e d ü s Ignácz tillei plebános és kerületi esperes ur hivatalos megjelenése, a ki is fáradságát nem kimélve reggeli 8 órától délutáni 2 óráig ritka türelemmel hallgatta a feleleteket, vizsgálat után némely szorgalmasb tanoncokat, de különösen az új magyarokat pénzbeli adománnyal ajándékozta meg, ösztönözvén őket a tanoda minél szorgalmasb látogatására. Fogadja a ft. ur érette forró köszönetünket. De kiválóan megemlítendő helybeli plebános és cz. esperes G e c s e Endre urnak valóban atyai gyengéd szeretete, ernyedetlen buzgalma és folytonos áldozata, ki nem tekintve azt, miszerint az egész éven által sok szegényebb sorsu tanulókat nagylelkűen lát el iskolai könyvekkel és egyéb szükségességekkel, jelenleg is ösztöndíjjal több mint 30 db szép imakönyvet, 80—90 db szent képet osztott ki gyermekeink közt, e kedvezésben őket évenként részesítvén. Továbbá a legméltóbb elismeréssel közöljük, hogy a nagyérdemű plebános ur több év óta a vasárnapi iskolát ritka hévvel és még ritkább kitéréssel ápolja és vezeti, noha itt folytonos küzdelmekre talál. Hogy pedig az illető tanítót kitarásra buzdítsa, nagyobb ösztönzéscél s fáradsága némi elismeréssel, neki legközelebb saját erszenyéből 10 o. é. ft. tisztelédjít adott. Az illető kath. közönség nem levén képes mindennek meghálálására, buzgóan esedezik az örök jutalmat osztogató Mindenhatóhoz: áldja meg közszeretési lelkipásztorunkat legbővebb mennyei áldásával. Ream kétszeresen örömmep ez, miután önkénynt eszembe jutott itt a „Kath. Néplap“ 9-dik számában megjelent „U g o d i k ü r t“ czim alatt irt sorok tartalma, személyesen tapasztalván, mennyire törekszenek lelkipásztoraink bennünket a porból fölemelni, napjainkat a nevelés által édessé és kedvessé tenni. A népek Istené áldja meg őket s velők együtt édes hazánkat. B e k k e r Ádám, földműves.

\*) Tisztelt beküldő ohajtását az illető társulat hovaelőbb teljesíteni fogja. Szerk.

### Különfelek.

— Öcs. apostoli k. Főlsége f. évi mart. 8-ról kelt legfelsőbb határozatával, az egri érseki káptalannál történt fokozatos előléptetést, névszerint **Máriássy Gábor** éneklő kanonoknak az olvasó kanonoki, **Danielik János** örkanonok s címzetes püspöknek az éneklő kanonoki, **Németh Mihály** székes főesperesnek az örkanonoki, **Stipula József** kanonok s pankotai főesperesnek a székes-főesperesi s végre **Lengyel Miklós** kanonoknak a pankotai főesperesi állásra előléptetését helybenhagyja s az ez által megürült utolsó kanonoki állásra ugyanott **Stummer Arnold** török-sz. miklósi lelkészét kinevezni méltóztatott.

— **Bibornok-hg-primás** ő emja a pesti magyar kir. egyetem „dalegyletének” 100 frtot küldeni méltóztatott.

— Mint hitelesen értesülünk, Egerben egy új „**Legényegyleti** irodalmi vállalat” van kilátásban, t. i. „**Legényegyleti olvasótár**”; az 1-ső füzet már sajtókészen van, „**Polgár-erény**” czim alatt polgári iparizó életből merítve. Figyelmeztetjük a közönséget, főleg pedig az iparos osztályt e czél szerű, hasznos és mulattató olvasmányra.

— A pesti jótékony nőegylet által föntartott szemgyógyintézet folyó hó 1-jén ismét megnyitattik, s abban Magyarországból és kapesolt részeiből a szürke-hályogban szenvedő szembetegek díj nélküli élelmezés-, ápolás- és orvosi segélyzésben részesülnek. A magokat fölvetetni óhajtók a szemgyógyintézet vezetője és egyetemünk kintű orvostanára **Lippay Gáspár** urnál (az orvosi egyetem épületében, ujjvilág-utczában) jelentkezhetnek.

— **Rómában** áhitatos hölgyek egyeletet alakítottak, melynek neve: „**Opera Apostolica**”, czélja pedig, hogy templomi készletekkel látja el a hittérítőket és a missió egyházait. Minthogy ez egyelet a „**Propaganda fide**” nagyszertű intézetet segélyzi, ennek bibornok-elnöke igazgatása alá helyeztetett. Igen kitűnő és magas rangú hölgyek az egyelet tagjai, kik közül **Apponyi Zsófia** grófnőt, a két Pignatetti hgnőt, **Ricci marquiset** s **Ottenfels** bárónőt említjük meg. E hó elején tartá az egyelet templomkészleteinek kiállítását, melyet nagy néptömeg nézett meg. A kiállított készletek értéke 2000 scudi volt. A kiállítás után e fölszerelvények a vaticanba hozattak, hogy ő szentségének megmutattassanak. A szent atya mart. 6 kán fogadta e szent ezélu társulat hölgyeit.

— E napokban kerül ki az egri sajtó alól egy az ugy nevezett majusi ajtatosságra szánt s „**Mária Hava**” czim alatt megjelenendő imakönyv, mely egyszersmind **Görres Guido** sok szépséggel bír, s **Mindszenty Gedeon** által fordított **Mária-dalait** is magában foglalja. A beosztás következő: **Előszó** (mely röviden megérinti a majusi ajtatosság eredetét, czélját, miséjét). **Önfelajánlás** (elmondandó reggel és este). **Mise-ajtatosság** (különösen a bold. szüz **Mária** tiszteletére). **Majusnapjai** 1—31-ig (minden napra egy-egy ima, nagyobb részt a szentek irataiból véve, és egy-egy megfelelő ének **Görres Guidótól**). **Gyónási s áldozási ajtatosság**. **Szent énekek** (a szokásban levő **Mária-énekekből** szemelve). **Lauretomi litania** (a négy antifonával s megfelelő imákkal). **A szent-olvasó**. **Rövid utasítás** a majusi ajtatosság mikénti megtartására nézve. — A legalább is 13 ívet betöltendő imakönyv nyolezadrét alakban, számos, szövegbe nyomott képekkel lesz kiállítva. Ára: füzve 55 kr., — préselt kemény papirkötésben 60 kr., — diszpldány aranyfémzéssel s tokban 1 frt o. é.

— **Szíves kérelem**. A ki hazánkban magyar, német vagy latin nyelven nyomott és kóttakkal ellátott régi kath. egyházi énekeskönyvet szándékozik eladni, sziveskedjék annak szóról-szóra lemásolt czimlapját a követelendő díjjal együtt bérmentes levélben alulírttal tudatni. — **Engeszer Mátyás**, pestvárosi főegyházi kántor.

— Megjelent: „**Magyar Egyházi Szónok**. Folyóirat stb. Szerkeszti s kiadja **Garay Alajos**.” II. évi folyam. V. fü-

zet. E beces gyűjteménynek jelen füzetében következő egyházi beszédek foglaltatnak: **Nagypéntekre** (I. II.), **Husvétvasárnapra** (I. II.), **Husvéthétfőre**, **husvét utáni első vasárnapra**, **husvét utáni második vasárnapra** (I. II.), **husvét utáni harmadik vasárnapra** (I. II.), **husvét utáni negyedik vasárnapra**, és **szent Flórián vértanu napjára**.

### Adakozások.

A Sz.-István-Társulat által Pesten szerzendő házra.		frt	kr
Virter Lajos prépost, csongrádi pleb.	2-ik részlet	5	—
Leeb Mátyás apát, szentesi pleb.	„ „ „	5	—
Lichtner Gáspár vásárhelyi pleb.	„ „ „	5	—
Villiger István csanyi pleb.	„ „ „	1	—
Seregélyi János derekegyházi pleb.	„ „ „	—	—
Péchy Ferenc es. kir. kamarás	„ „ „	10	—
Kölber Ágoston kereskedő Pesten 1-ső részlet		10	—
Daruváry Alajos törvénysz. tanácsos 2-ik részlet		5	—
Röser Miklós tan- s nevelőintézet tulajdonosa Pesten 2-dik részlet		5	—
Röser Judit asszonyág Pesten 2-dik részlet		5	—
Szepesy Imre k. r. pesti n.-gymn. igazgató 1-ső részlet		5	—
Walthier Antal birtokos Pesten 2-dik részlet		10	—
Pfeiffer Nándor könyvtáros Pesten 2-dik részlet		25	—
Aigner Miklós birtokos Pesten 2-dik részlet		5	—

### A Szent-László-Társulatra.

	frt	kr		
Hopf János kanonok ur ivén (nov.—jan.)	7	8		
Keckeméthy Aurél és neje	1	50		
A kalocsa érseki megyéből: (kalocsa felső kerület, Kalocsa várossal: Kalocsa 60 frt 58 kr, Miske 3 frt 74 kr, Fajsz 18 kr, Sz.-Benedek és Uszód 1 frt 40 kr, Duna-Pataj 18 frt 17 kr; kalocsa közép kerület: Szent-István 1 frt 98 kr, Sükösd 5 frt 29 kr, Császártöltés 1 frt 80 kr, Keezel 2 frt 70 kr, Vadkert 3 frt, Kis-Körös 1 frt 62 kr, Akasztó 2 frt 26 kr, Hajós 1 frt 62 kr; kalocsa alsó kerület: Baja 3 frt 56 kr, Baracska 1 frt 74 kr, Csatalja 1 frt 20 kr, Dautova 7 frt, Gara 5 frt 76 kr, Kolluth 1 frt, Szántova 6 frt; bácsi felső kerület: Apathin 15 frt 6 frt, Kulishich István philippovai plebános önkényes adománya 20 frt; bácsi középkerület: Bácsujfalu 50 kr, Bogójeva 1 frt 2 kr, Demerács János karavukovai plebános 1 frt, Hodságh 1 frt 98 kr, Novoszello 35 kr, Bács 55 kr; bácsi alsó kerület: Cséb 36 kr, Futak 75 frt 30 kr, Temerin 5 frt 22 kr, Obrovác 1 frt, Kuczura 20 kr, Ujvidék 35 frt 28 kr, Josephsdorf 4 frt; tiszai felső kerület: Jankovác 6 frt 50 kr, Katymár 16 frt 24 kr, Kunbaja 2 frt 6 kr, Tatabáza 1 frt 96 kr, Borsod 1 frt, Mélykut 7 frt 56 kr, Bikity 1 frt 30 kr, Felső-szent-Iván 2 frt 62 kr; szabadkai kerület: Bajsa 72 kr, Csantavér 1 frt 50 kr, Hegyes 1 frt 2 kr, Szabadka-sz.-györgyi plebániából 3 frt 10 kr, Szabadka-sz.-terézai plebániából 50 frt, Szabadka-sz.-rókusi plebániából 18 frt 22 kr, Omorovicza 20 kr, Topolya 30 kr; tiszai közép kerület: Kerna 80 kr, Csonoplya 2 frt 50 kr, Veprovác 1 frt 20 kr, Sztanisics 2 frt 40 kr; tiszai alsó kerület: Martonos 12 frt 3 kr, Szent-Tamás 54 frt 30 kr, Zenta 2 frt 5 kr, Ó-Kanizsa 5 frt, összesen . . . . . 487 —				
A kassai püspöki megyéből		325		

### Kegyes adományok.

A Forges helységben Chimai mellett, sz. Józsefől czimzett trapista-kolostor számára Belgiumban: **Kulesár Félián** jószágkormányzó 1 frt, **Kutasy Béla** plebános 1 frt o. é.

A pesti kath. legényegylet alapítványtökekéhez: **Blümelhuber Ferenc** esztergomi theolog. tanár 5 frt, **Aul József** pesti polgár 15 frt, **D. J. Taranyból** 2 frt.

A pesti oltáregyletnek: **Blümelhuber Ferenc** esztergomi theolog. tanár 5 frt. (Kézbesítettett.)

Kiadja a **Szent-István-Társulat**. — Felelős szerkesztő: **Szabóky Adolf**.

Nyomatott Pesten, **Emich Gusztáv**, magyar akadémiai nyomdásznál (Barátok tere 7. sz.)